

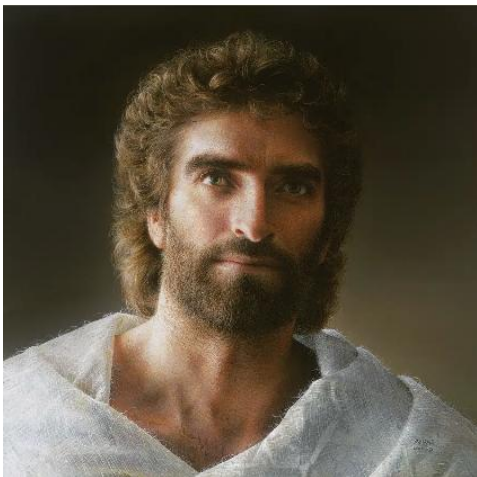
Wie is Jezus van Nazareth?

Hij is de Gezalfde

In Jes. 40-66 werd de komst van Kores aangekondigd. Kores was Gods instrument om een einde te maken aan de Babylonische ballingschap van Israël. Hij werd daarom Gods "herder" (Jes. 44:28) en "gezalfde" (Jes. 45:1) genoemd. Maar er is ook sprake van een andere gezalfde: de nieuwe David (Jes. 42:1-7; 49:1-7; 50:4-11; 52:13-53:12). Hij zal met Gods Geest gezalfd zijn (Jes. 42:1). Wanneer zal deze gezalfde gaan optreden?

In het vijftiende regeringsjaar van de Romeinse keizer Tiberius (Luc. 3:1) loopt heel Israël uit naar de woestijn. Waarom? In de woestijn roept iemand het volk op tot bekering. Als teken van de bekering moeten de mensen zich laten dopen in de Jordaan. Zij zullen dan vergeving van zonden ontvangen. Johannes heet deze prediker. Maar wie is hij? Is hij misschien de beloofde Gezalfde? Op die vraag heeft Johannes zelf antwoord gegeven: "Ik ben de Messias (Gezalfde) niet." (Joh. 1:20). Maar wie is hij dan? "Ik ben, zoals de profeet Jesaja het uitdrukt, de stem van iemand die roept: In de woestijn maakt de weg recht voor de Heer!" (Joh. 1:23; vgl. Jes. 40:3). Door zijn antwoord verwijst Johannes de Doper nadrukkelijk naar het begin van Jes. 40-66. Johannes is de wegbereider voor Jahweh (Jes. 40:3). Daarom roept hij heel het volk op tot bekering en verkondigt hij het evangelie van Gods koningschap: "Hier is de Heer, Jahweh, komend in kracht; de heerschappij is in Zijn hand; zie, Zijn loon draagt Hij mee, en Zijn zegeteken gaat voor hem uit." (Jes. 40:10).

Heel het volk komt tot Johannes om zich te laten dopen (Mar. 1:5). Ook Jezus van Nazareth (Mar. 1:9). Maar bij Jezus gebeurt er iets bijzonders. De hemel scheurt open en de Geest van God daalt als een duif op hem neer (Mar. 1:10). Vanuit de hemel klinkt Gods stem: "Gij zijt Mijn zoon, Mijn veelgeliefde; in u heb Ik welbehagen." (Mar. 1:11).

Jezus, geschilderd door Akiane Kramarik

"Gij zijt Mijn zoon", dat is een citaat uit Ps. 2. In deze psalm herinnert David aan zijn aanstelling als Gods gezalfde koning (Ps. 2:6). God had tot hem gesproken: "gij zijt Mijn zoon, Ik riep heden u in het leven. Vraag het Mij slechts en Ik geef volkeren u tot een erfdeel, u tot een eigen bezit de aarde tot aan haar randen. Verbrijzelen moogt gij hen met ijzeren knots, hen als lemen kruiken vergruizelen." (Ps. 2:7-9). Door de proclamatie "Gij zijt Mijn zoon" (Mar. 1:11) is Jezus aangesteld als Gods Gezalfde.

"In u heb Ik welbehagen", dat is een citaat uit Jes. 42. Daar stelt God Zijn uitverkoren dienstknecht aan ons voor: "Zie hier Mijn dienstknecht, die Ik ondersteun; Mijn uitverkorene, die Mij welgevallig is. Ik heb Mijn Geest op hem gelegd, en hij maakt de volkeren het recht openbaar. Hij roept en schreeuwt niet, hij laat zijn stem niet horen op straat. Het gekwetste riet zal hij niet breken en de kwijnende vlaspit blaast hij niet uit. Waarlijk, het recht maakt hij openbaar. Hij zal niet kwijnen en niet worden gekwetst, maar vestigt het recht op de aarde en de eilanden zullen zijn boodschap verbeiden." (Jes. 42:1-4). Door de proclamatie "In u heb Ik welbehagen" heeft God Jezus aangewezen als Zijn uitverkoren dienstknecht die Hij met Zijn Geest heeft gezalfd.

Jezus van Nazareth is de nieuwe David. Hij is de koning van Israël (Joh. 1:49). Jezus' volksgenoten willen hem daarom tot koning uitroepen (Joh. 6:15). Maar Jezus wijst dit af. In plaats daarvan treedt hij op als leraar en verzamelt een kring leerlingen om zich heen. Is dat nu het optreden van een koning? Dat Jezus èn koning èn leraar is, is echter niet zo bijzonder. Denk maar eens aan David (psalmdichter) en Salomo (wijsheidsleraar). Toch is er wel iets bijzonders aan Jezus' optreden als leraar. Hij spreekt met gezag (Mat. 7:29; Mar. 1:22).

Hij is de Zoon van God

Johannes 1:1 luidt volgens de Griekse tekst:

In het begin was *het Woord*,
en *het Woord* was bij God,
en *het Woord* was God.

In de Hebreeuwse tekst (Vat. Ebr. 100) staat echter wat anders:

In het begin was *de Zoon van God*,
en *de Zoon van God* was bij God,
en *de Zoon van God* was God.

In het evangelie naar Johannes verklaart Jezus herhaaldelijk dat Hij de Zoon van God is.

"Maar Jezus antwoordde hun: Mijn Vader werkt tot nu toe en Ik werk ook. Daarom dan probeerden de Joden des te meer Hem te doden, omdat Hij niet alleen het gebod van de sabbat brak, maar ook zei dat God Zijn eigen Vader was, en daarmee Zichzelf aan God gelijkmaakte. Jezus dan antwoordde en zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: De Zoon kan niets van Zichzelf doen, als Hij dat niet de Vader ziet doen, want al wat Deze doet, dat doet ook de Zoon op dezelfde wijze. Want de Vader heeft de Zoon lief en laat Hem alles zien wat Hij doet, en Hij zal Hem grotere werken laten zien dan deze, opdat u zich verwondert. Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil. Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft heel het oordeel aan de Zoon gegeven, opdat allen de Zoon eren zoals zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet, Die Hem gezonden heeft." (5:17-23)

"Alles wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen; en wie tot Mij komt, zal Ik beslist niet uitwerpen. Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet opdat Ik Mijn wil zou doen, maar de wil van Hem Die Mij gezonden heeft. En dit is de wil van de Vader, Die Mij gezonden heeft, dat Ik van alles wat Hij Mij gegeven heeft, niets verloren laat gaan, maar het doe opstaan op de laatste dag. En dit is de wil van Hem Die Mij gezonden heeft, dat ieder die de Zoon ziet en in Hem gelooft, eeuwig leven heeft, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag." (6:37-40)

“Mijn schapen horen Mijn stem en Ik ken ze en zij volgen Mij. En Ik geef hun eeuwig leven; en zij zullen beslist niet verloren gaan in eeuwigheid en niemand zal ze uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die hen aan Mij gegeven heeft, is meer dan allen, en niemand kan hen uit de hand van Mijn Vader rukken. Ik en de Vader zijn Eén.” (10:27-30)

“Thomas zei tegen Hem: Heer, wij weten niet waar U heen gaat, en hoe kunnen wij de weg weten? Jezus zei tegen hem: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan door Mij. Als u Mij gekend had, zou u ook Mijn Vader gekend hebben; en van nu af kent u Hem en hebt u Hem gezien. Filippus zei tegen Hem: Heer, laat ons de Vader zien en het is ons genoeg. Jezus zei tegen hem: Ben Ik zo'n lange tijd bij u, en kent u Mij niet, Filippus? Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien; en hoe kunt u dan zeggen: Laat ons de Vader zien?” (14:5-9)

“Dit sprak Jezus, en Hij sloeg Zijn ogen op naar de hemel en zei: Vader, het uur is gekomen, verheerlijk Uw Zoon, opdat ook Uw Zoon U verheerlijkt, zoals U Hem macht gegeven hebt over alle mensen, opdat Hij eeuwig leven geeft aan allen die U Hem gegeven hebt. En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, Die U gezonden hebt. Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Ik heb het werk volbracht dat U Mij gegeven hebt om te doen. En nu verheerlijk Mij, U Vader, bij Uzelf, met de heerlijkheid die Ik bij U bezat voordat de wereld er was.” (17:1-5)

Hij is de Mensenzoon

Met de opwekking van Lazarus (Johannes 11:38-44) heeft Jezus Zijn doodvonnissen getekend. Velen van de Judeeërs bij het graf geloven in Hem (Joh. 11:45). Voor de joodse leiders is nu de maat vol. "Van die dag af waren ze besloten Hem te doden." (Joh. 11:53).

Voor Jezus is dat geen verrassing: "Het uur is gekomen, dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen: maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort." (Joh. 12:23-24). Het uitzicht op Zijn naderende dood ontroert Jezus. "Wat moet Ik zeggen? Vader, red Mij uit dit uur? Maar daarom juist ben Ik tot aan dit uur gekomen. Vader verheerlijk Uw naam!" (Joh. 12:27-28). Een stem uit de hemel geeft antwoord op Jezus' gebed. Jezus legt uit: "Niet om Mij was die stem, maar om u. Nu heeft er een oordeel over deze wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen; en wanneer Ik van de aarde zal zijn verhoogd, zal Ik allen tot Mij trekken." (Joh. 12:30-32). De omstanders begrijpen dit niet: "Wij hebben in de wet gehoord, dat de Messias in eeuwigheid blijft; hoe kunt Gij dan zeggen dat de Mensenzoon verhoogd moet worden? Wie is die Mensenzoon?" (Joh. 12:34).

Wat bedoelt Jezus met "de Mensenzoon"? In Dan. 7 wordt beschreven hoe na de dood van Alexander de Grote vier rijken het wereldtoneel beheersen (Dan. 7:1-8). Een van deze rijken, het Syrische, voert strijd met de heiligen van de Allerhoogste en overweldigt hen, totdat de Allerhoogste recht verschaft en de vier rijken van hun heerschappij worden beroofd (Dan. 7:9-12, 21-22). Na de ondergang van deze rijken komt er een andere heerschappij: "In mijn nachtelijk visioen zag ik toen met de wolken des hemels iemand aankomen die op een mens (letterlijk: mensenzoon) geleek. Hij ging naar de Hoogbejaarde (God) en werd voor Hem geleid. Toen werd hem heerschappij gegeven, luister en koninklijke macht; alle volken, stammen en talen brachten hem hun hulde. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit vergaat, zijn koninkrijk gaat nooit te gronde." (Dan. 7:13-14). Deze hemelse figuur oefent dit koningschap uit als vertegenwoordiger van "het volk van de heiligen van de Allerhoogste" (Dan. 7:27). Door Zichzelf als "de Mensenzoon" aan te duiden identificeert Jezus Zich met de hemelse figuur uit Dan. 7:13-14.

Wat bedoelt Jezus met "verhoogd worden"? Het ligt voor de hand hierbij aan Dan. 7:14 te denken. Jezus zal opvaren naar de hemel en daar uit de hand van God het koningschap ontvangen. Uit Gen. 40 blijkt echter dat "verhoogd worden" twee betekenissen kan hebben. De opperschenker werd verhoogd, d.w.z. hij werd in zijn ambt hersteld (Gen. 40:13, 21). De eerste van de bakkers werd op een andere manier verhoogd, namelijk aan een paal gehangen (Gen. 40:19, 22). Beide betekenissen van "verhoogd worden" zijn op Jezus van toepassing. Jezus zal eerst aan het kruis verhoogd worden en zo sterven (Joh. 3:14). Maar daarna zal Hij opstaan uit de doden en Zich zetten aan de rechterhand van God (Mat. 26:64).

Dat Jezus' verhoging tot het koningschap in de weg van lijden gerealiseerd wordt, is niet uit Dan. 7 af te lezen. Wel wordt dit duidelijk uit Jes. 52:13-53:12. "Zie, mijn knecht zal slagen, hij zal oprijzen en hoog, zeer hoog verheven zijn", lezen we in Jes. 52:13. Daar lijkt het in eerste instantie echter niet op: "hij was geen verschijning die bewondering wekt" (Jes. 53:2). Integendeel: "Geminacht en gemeden werd hij door de mensen, ... geminacht en als niet de moeite waard beschouwd." (Jes. 53:3). Zijn lijden loopt uit op de dood (Jes. 53:4-10). Jezus' toehoorders kunnen het echter niet rijmen dat de Mensenzoon gekruisigd (verhoogd) zal worden. Daarom vragen ze: "Wie is die Mensenzoon?" (Joh. 12:34). Ze begrijpen niet dat de Mensenzoon moet lijden en sterven om in Zijn heerlijkheid in te gaan (vgl. Luc. 24:26).

Jezus' woorden over Zijn verhoging zijn uitgekomen. Door het Sanhedrin werd Hij veroordeeld en daarna aan de Romeinen overgeleverd om gekruisigd te worden. Zo gaf Hij Zijn leven als een schuldoffer (Jes. 53:10). Maar op de derde dag stond Hij op uit de doden. Na Zijn leerlingen getuige van Zijn opstanding gemaakt te hebben, werd Hij in de hemel opgenomen (Mar. 16:9-19). Daar heeft Zijn getuige Stephanus Hem gezien: "Ik zie de hemel open en de Mensenzoon staande aan Gods rechterhand." (Hand. 7:56).

Albert Welleweerd, 30 april 2026